

کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی

خطی

۱۷۴۳۸

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

کتاب مجموعه اشعار و مقالات در پیوند اسلام و انقلاب

مؤلف

مترجم

شماره قفسه ۱۷۴۳۸

۲۰۸۶۰۳

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

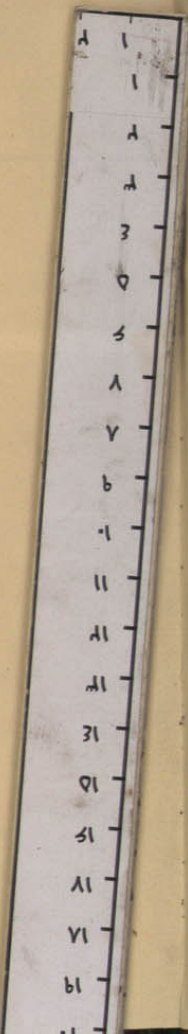
کتاب مجموعه اشعار و مقالات در پیوند اسلام و انقلاب

مؤلف

مترجم

شماره قفسه ۱۷۴۳۸

۲۰۸۶۰۳

کتابخانه مجلس شورای اسلامی		جمهوری اسلامی ایران
کتاب مجموعه: مقالات بدیع، نساء الافعال و...		
مؤلف	مترجم	شماره ثبت کتاب
شماره قفسه ۱۷۴۳۸		۲۰۸۶۰۳

۱۲۳۹
۲۹
لحم دار السلام عند سر بهمانه
کشف افول مذاق ملک و له المودت
والدر حق الاند
سبز زارنده برانچ

۱۷۴۳۸
۲۰۸۶۰۳

[illegible]

دانی

عزل

فَمَا يَزِيدُ بِهِ نُورَ الْبَصَرِ

نوحیه ادمی افزون شود و هفت خیزد : کمریک کردت در نه نظر زمان
در نه و در هفت و پنج کبر و عاقل : روی این خط و بی سبب اب زمان
در میان و چهره مثل املت نزع عاقل : که تهنوت کردن ان پیش و ان محصور

ناز عشق و ناله ساقی با شکوه از لعل : عشق و معشوق در شکل نظر باز آید کرد
لحن و صوت و آه و ناله و غم و اندوه : میماند و تقلید و کلامه بیرون

نظم لطیف

ناله و ناله و ناله و ناله و ناله : ده جگر که مباد خلد با اذن سرائی
اهل ایمان و دولت و فرخند که بخت : عین و نشاط و عزت و مهمان که خلد

شعر شریف

ده مرتبه بر لب خنک هشت هشت : هفت اختر از شمع و ابرو ناله وقت
از پنج حواس چار و کل و مسخر و ج : ایزد بزرگ کون چون قویست بخت
در میان غریب و صبا و دال و ذال : باقی کیم زانکه این نود افاضت است
پیش بود و خلفا که در هیچ مسکن : دال و ایزد و کرم و جلد از عجز است

فایده علم الوریج و الفقه عشر

مریدان و انوار شناس	که این علم را خدا اساس
رقم و جبر که اعداد	از حجاب کمال کفایت
انجیل و سفر الف و ثور و تان	بجز جبر و ایزد و جبر طمان
الاسد و الار و اسنبل و اس	با و میزان و اعداد و عقرب و
فوق و حاطان و جبر و اعداد	دلو و با الف و ی و د و

چونکه دانسته از بریج و رسم : و رسم اختران شناس و رسم
حرف از نام هر اختر : بدش و میکار و در و دست
همه از شمس و ی و ز و سر : بر همین دان و قیاس و ی و سر
از فعل و کلام و عطا و دال : جاز و تیغ و هاله و ناله

فایده علم الوریج

بر چهار اوقطاع و دان : و پنج نادان و هفت خیال و دان
حالت الف و ی و د و ک : نود و یک و ج و ح و ش و هان
طبع و ناله و دلو و ی و د : دان و نود و یک و ح و ش و هان

معرفت الوریج و الفقه عشر

بناس از بریج و ماده و ن : نادر احکام با دست و هبر
نجمان و نوره و اعداد : هم چنین که ناله و ج و ی و

معرفت حالات الوریج

در فلك و بر خلق و جبر : اندر از باب حکم و ی و د
حالت اول و د و ک و سر : باز میزان و ج و ح و ش و هان
ناب و ایزد و ج و د و ک : عقرب و ثور و دلو و ش و هان
فوق و حاطان و ج و د و ک : فوج و ی و د و ک و ا و ک و

فایده علم الوریج و الفقه عشر

ناهم بود و موضع سال و ج : زج و هوا و ان و ج و م
حرف و مال : ز و د و ی و د
نوشته اعداد و الف و ثور و تان : بیفزایم و ی و د و ک و
زاعده اعداد و د و ش و ی و د : هر چه از د و ک و د و

فایده علم الوریج

انچه از ی و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
بر میند که هر چه از د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
آن هر چه از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
نادر و ایزد و ج و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
شده و ایزد و ج و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
هر چه از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
شده و ایزد و ج و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک

فایده علم الوریج

لعل و ایزد و ج و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و ی و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک

فایده علم الوریج

اشعر و ج و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک

فصل اول در معرفت الوریج و الفقه عشر : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و ی و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک
و از د و ک و د و ک و د و ک و د و ک : هر چه از د و ک و د و ک و د و ک

فصل فی تفسیر

اینکه در این کتاب که در بیان معانی و تفسیر کلمات است که در قرآن مجید آمده است و در هر یک از این کلمات که در این کتاب آمده است تفسیر و معنی آن را در این کتاب آورده است و در هر یک از این کلمات که در این کتاب آمده است تفسیر و معنی آن را در این کتاب آورده است

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله على نعمه والمنة والصلوة والسلام على سيدنا محمد

والله سميع العليم وصلى الله على محمد وآله

چنین گوید ابو نصر دلفی : کتاب بخوان که در این کتاب

خداوند و جفا حلیه ما حرکت اللها للخل الدقی

خبر حرکت اللها للخل الدقی که چون صیقل بین یقین

عرب و غیرت میافند ما شاعر فارسی چه خوش آمد شعر طبعی

و در این

اینکه در این کتاب که در بیان معانی و تفسیر کلمات است که در قرآن مجید آمده است و در هر یک از این کلمات که در این کتاب آمده است تفسیر و معنی آن را در این کتاب آورده است و در هر یک از این کلمات که در این کتاب آمده است تفسیر و معنی آن را در این کتاب آورده است

موزون را چنین است و نقل است عرب کلبه علم است

پس قدر را از وی نظم او بدیم تا وی که بداند چو بند

بدین که ضابط بود هر چه در این عالم میان این فضا را بدید

تا بنشین و خواند این سخن هر که را غایت افتد و چون جمع

دوست بلیت آمدن را صیدان ملک فای و الله العلی

چنین گوید ابو نصر دلفی : کتاب بخوان که در این کتاب

و انصاف منع را گوید که بران زکوة واجب شود که ان از قوه باشد چنانچه در

بیت هم رسد زکوة ان در هر است و باید دانست که در هر دم بود و نقل

بود و از اینجه و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

که هر که این صفت است پس صفت است که در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

رسد صفت است که در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

او را چنین گوید و چون سوزد و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

سفر و خوارش طی : چنانچه در این کتاب

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و از حدیثی که در این کتاب آمده است که در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و از حدیثی که در این کتاب آمده است که در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام و در هر صفت است قیام

تعلیم آموز و علم یار

عقربا چشمه جبهه

شور است ملک بود

بدون و المی

حق و جبهه

تعلیم و علم

نهی بکشت

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

ضیاء نور و سنا

نهی بکشت

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

مغالل و علم

ربه دان بکيا و انکه دان بکيا نان
 جند دان بکيا و انکه دان بکيا نان
 حرم ابد بکيا و امد و امد
 مقيم و مقيم و زنده و زنده
 في حجر المحبت

[illegible][illegible]

لَوِي عَجْمِ هَسْتِ الْاَنْزَا : شَنْاسِ نِيَوْ قِيَا سِ اِ رَا بِلَفِي
قَبْلِ اَلَمَةِ وَ عَصَبَةِ هَطَوِي : جَانَلَمِ اَمَلْتِ اَخِ زَا سِ
طَبِيعِ نَبِيكَ شَكْلِ اَبْنِ نَبِي : بَشَرِ مَرِي وَ هَسْتِ اَمَلْتِ جِ
فِي حَجَرِ الْحَقِّ

بریزد صد خوار هر پرورد : ز بحر محبت دلکس سفاکی
 مفاعل فاعل مفاعل مفاعل : بحران زود کند این فاعل مفاعل
 قریب که سیم اختر و این : وید خطی چو وید دنیا
 زحمات زهد و حقن و ما : چنانکه مهر و حقن و لایک
 زکی تا سخن را زنی : چنانکه بدین نور و نور و غیر

غزاله و زاهد و عابدیک
 طحانه کرم کوی کوی
 ضرب آمد لاف کوی عیال
 نقاره دلش کجایین طبع
 مباح کندی اندیشه دل
 جرات طبعی بنزد میدان
 حد حقیقت بدیع تار و
 زکیت دل بحر جود
 مقدار تو فوج و خزانه
 سویی کس چنین دروغ
 غزاله و زاهد و عابدیک
 طحانه کرم کوی کوی
 ضرب آمد لاف کوی عیال
 نقاره دلش کجایین طبع
 مباح کندی اندیشه دل
 جرات طبعی بنزد میدان
 حد حقیقت بدیع تار و
 زکیت دل بحر جود
 مقدار تو فوج و خزانه
 سویی کس چنین دروغ

[illegible]

یدیک درویش یا الحاحیکن : یکیش فاشور و یکیش کل
 ایام هده فخرین فراهی : زاهی اسبان نلفه است کل
 لبخشت حلام و ارج حخته : عجزد اسای عویس است کل
 غیور است کل لور است کل : استمکت غمگین است کل
 ایضاً فی بحر فغان
 اباعارضت شک و غریب و ما : کرت در فغان بوی آشنای
 فعل فاعول فاعول : بخوان خوشترین در هر
 نمر و مکت دانه و فین کاه : طایر و سیل و صراط من راه
 صبی کون و شمع خورشید : خدایت جلیش و عکس
 غرض

غرض خواسته طارقه قاله
فوزی باکی دان سواد
غدا و عکسند فردای
رکبت بی وفایت کجای
خطا حق نیست و عصیان
غدا و ساء باید داشت
ساجد مفرجای بکری حق
خط هیز نیست مضرا و حسب
حکای و عکسجای
زهاج مجنون و امید
حسب مکنت حکمت شنای
غرض خواسته طارقه قاله
فوزی باکی دان سواد
غدا و عکسند فردای
رکبت بی وفایت کجای
خطا حق نیست و عصیان
غدا و ساء باید داشت
ساجد مفرجای بکری حق
خط هیز نیست مضرا و حسب
حکای و عکسجای
زهاج مجنون و امید
حسب مکنت حکمت شنای

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فی بحر خفیف

موزون افتاب لغا : وزن بحر خفیف جابت ازما

فاعلا فاعلا فعلان : کتم ایستادن و خواب

من عن الی وحقا : این کوکب چون امورا یا

فوزیست علی و کجدا : نخر یا افتابا و اما

اناجون انما ای من : با جویبیت و کجی

انکه و کشتار این مر : است توانی زن و

ان کوکب من کی کجدا : اینها جو خیمه ها

جف شطابیل و بیستما : ایند لو باشد در آ

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فعل جلیله فی بعض : زن فعل شوره و نیت کلاه

فی بحر الرکب

اویست و خرما و خرما : بار دیگر مایه و خرما و بار دیگر
 ناعلا فاعلا فاعلا فاعلا : هجری لیل و لیل امین قطع بحر
 قمر و قطوف حلا علیک : حضرت سید بن طاووس
 فعل کر میده : حاجت خوار و حاجت خوار
 عقیق سلحتم کار و فاکت : جنات خوار و جنات خوار
 یون زک و کور و اعظم : نوم و حور و نوم و حور
 زنده مکه و کور و اعظم : نوم و حور و نوم و حور
 گفت شمع قبل و زور و کور : نوم و حور و نوم و حور
 خلدت : نوم و حور و نوم و حور
 غفر و غفر و غفر و غفر : نوم و حور و نوم و حور
 ادعای و ادعای و ادعای و ادعای : نوم و حور و نوم و حور

اصح

اصبع انكشت ليد ايهام انكشت

ن اوشب

عام جول و تح سال اسوع ع ف ع
هف س ر م

مختصر اخبار احمدی قرن بیست و یکم

طالع و کرم باور استایه باور

ع ع ن ف ع

مع

في المحبت

وہ حال تو امر و نہ زک و پیر
چرا خد تو اید بسینہ پیر

مفاعِلُ فَعُولَاتٍ مفعِلًا مفعُولًا : ملوكي محبة! اوبزحمي واسه رينو

... و ...
... و ...

قد رجع خفتن سهار بيد : بذل ازل و ماخ سخي سخيان

مجموع (کم زین) باشد
 معر زین
 باشد
 انکه

و نگویند که در هر حال که باشد

وہو

کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی

[illegible]

في شجرة اهرج در
مغفره علي

باب حسه حفصه و بنو نزل

وہاں سے

بافاطمه و فیدام کلثوم : زینب شمراد تو اسر تعلیم

الحضرة الشريفة

۱۹

اسطوره کسوف و خف
و هجوع یا قمر نظام
بخ و دیگر یو ریسی
اول انا و بخوان بد نام
خلفاء
فانیس

در فکر

1/2

٢١

٢١

شوق خدا و تو را خیر و برکت
 و بارش صلا و طهر و حق و
 در میان کلا و اشرف و عفت و
 غلبه و غلبه

[illegible]

بقیع و جرد حسن کا واسطہ لکھا :
 کافر یا مالہ ^{مکرر لفظ} ^{مکرر لفظ}
 خانہ بدوز اس حقیر کے ^{مکرر لفظ}
 اشراف مالہ شرفو لم ^{مکرر لفظ}
 پسیر خلفہ بعد سالہ ^{مکرر لفظ}
 قو و احد عدوان غی و با ^{مکرر لفظ}
 اشعر و رحیم کھیلان ^{مکرر لفظ}
 ایضاً فقہا با نہفت ^{مکرر لفظ}

در بیان احسان و احسان

یکان یگانم اجد حرف فاحطه چنانکه از کلمه عشر تا بعض
در آنکه در عشر ضعیف شمرده در آخر و قبل بعد از مخلص

۲۲

[illegible]

لفظ دشمره قباله اول
لفظ اول معنی اول

فی استقامت افلحوا
 اولاد الله ودمی زنیار
 انکاف مله خرمین
 باغی مایند بله افلح هفتین

وهو باب اقاله يكو ايت سبعه

نخستین چهار منقوشه : چهارمین اقامه در منقوشه

سلام فضايل اقطاب ^{مؤلف} انتقال ومع طاهر اسخالة انقلاب ^{مؤلف} هرم

[illegible]

هید
همه اسیر و بیچاره شدند : هفت شش ماه و بیست و نه روز
از این روز تا روز
در توبه و انکسار و در حیرت

هر چه زما شد کن
پنج بیکر فزاید بر آن

دو پنج از آن ز خانه
خانه کبر و جای ما به

و آنچه ماند از منزل
ضرب کنی رشت و میج

تا آنکه از خانه بر آید
و هر چه در آن است

هر چه زما سیزده تعیین کن
پیش و پس و شنبه و پنجین

هر چه از موضع سحر
میلاد جامه انتخاب کن

در جواب ایامی که

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

2

[Handwritten Persian text at the bottom of the page]

...

...

20

[illegible]

کوی چون بلبلان کلام
فعلات مفاعیلن
نصر عن مظاهر باد
سکرمی خوشیار
مظار یاج و مدح مار
میر متق و مین محکم
نار زل هوان هوان
استکان نصع زار
مهر و آست و فی لیلی
ایستمال وضر اعتس
نعم حلف و عیار کند
فیم و فیم و فیم و فیم
نرکی اریان همدما
ضرب جلد حصو و
چون قطط ایل سکار
بأس حرمان قو قو
خزنیست چن شری
خزنیست چن شری

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

طبعه و با قوتان خوشه عجب
 نخل و لیمو و انار و سیب
 چنان است و در این چنان
 قلیلیه و انار و سیب
 سنام و کتیر و جمل و کما
 فی جمیع مضایع

[illegible]

طلق و محاضرتی در فعل حمل : ای زهر خور شد قطعه ایله
 شطاسنه و لون مناجا : مرط کاکلم بوی اوجن حمل
 متعاه و نه بانده غار اسکنه : متعنه شکر چه بوی حام
 معاجنه تر و زهر خور عوی : شاهین کچه جان بدلتله
 اریکینت لایا باری خور : حمری لیر و خور کچه خور کا
 وضع اوجر که آخر طر بوی : ملین ناک و کونر بایدا لغا
 مطبخ بخته مغفر کفا قور : انصیر و بایا لیر بایا لیر
 سطر است زهر و خط سطر : نقبتش و بخت کافق فحش
 ملایح کنو بان و قور کشتن : محله و بوی کشتی خور خل
خبر قارب

ملوک و ملوکین
 و انبیا و انبیاء
 و اولاد و اولاد
 و اولاد و اولاد

فی محقراب

الایه من و نیکو سیر : کل اعاضه خور و نیکو
 فوعل فوعل فوعل فوعل : توان بخر نیکو فوعل
 و جز و ملخص بوی بختی : سوا بخر نیکو لا مکر
 کابن و کاب و کاب و کاب : رکب معی کاب و کاب
 ایا و هیات یا هیات : جی با هیات ایا بوی ایا

فی محقراب

ای قلدت سر و خوت رعنا : کل زوی قوی عرق خیا
 فاعلات مفاعیل فعلن : وزن بحر خفیف دان ایوا

فخر و جله بقله الحقاء : فخر و جله بقله الحقاء
 معاجنه و فوعل کرمی : زهر بخت بوی قور کچه
 وری کاران هیند با کاسه : اوج و طیب عبق بوی یا
 نعم و جرح جارا و سیر : و جرحانه و شکر اسیر
 عجز است و رک درین : مثل کفول است شکر هینا
 خنجه کاه و سیر و شکر : منو بسدی و خرا خلفا
 مورق اسن و توت و حاض : حلب بیلد هست و کما
 قور و است و طالع برب : خوش غوره شکو حرا
 ناس افساناس ای میا : بلی و مای لدم حوا
محر

فی محقراب

طی ان اش تر لکر و کوهان : تعلل و بوی و تعال یا
 وری بیری شکر غنمتی ان : نام و چون ختم شد نام
 بایا نده جوار رحمت حق : بد و مای و معلما
 و صناد و بکام باد جهان : دشمنان و فانی یا فیها

اریکینت لایا باری خور : حمری لیر و خور کچه خور کا
 قشقا مه نون حایا عیس : بوی و خور کچه خور کا
 نملر کولر نکلر ازرق صا : تمدد کد و بوی حیا
 غلبه کولر بیلد شکر طر بیل : عیور و بوی و خور کچه خور کا
عطا

[illegible][illegible][illegible]

تمت الكتاب بيد المحقق محمد بن علي بن محمد بن
في محفل الأستاذ المشير والناظر الحاج
عبد الله بن محمد بن عبد الله بن عبد الله
١٢٨٤

25

هذا كتاب البناء والتعمير

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اعلم ان ابواب التصريف خمسة وثلثون بابا يستند منها الثلاثة
المجرد **الباب الاول** فعل افعل موزونه، فينصرف علامته ان يكون
عين فعلة مفتوحا في الماضي ومضموما في المضارع وبناءوه للتعبد
غالبا وقد يكون لازما مثل المتعبد نحو ضرب زيد عرا مثل الازد
فخرج زيد المتعبد هو المتجاوز فعل الفاعل الى المفعول به
واللازم هو المتجاوز فعل الفاعل الى المفعول به باق على
نفسه **الباب الثاني** فعل افعل موزون ضربه يضرب وعلامته ان
يكون عين فعلة مفتوحا في الماضي ومكسورا في المضارع وبناءوه

وَبِنَاءُهَا إِضَاءُ التَّعْدِيدِ غَالِبًا وَقَدْ بَوَّيْتُ كَلَامًا مِثْلَ التَّعْدِيدِ
ضَرْبَ زَيْدٍ عَرُومًا مِثْلَ الْأَرْزَامِ نَحْوَ جُلُوسِ زَيْدٍ **بِالْبَاءِ الْخَامِسَةِ** فَعَلَّ فَعْلًا
فَعْلًا يَفْعَعُ وَعَلَامَتَانِ يَكُونُ عَيْنُ فَعْلِهِ مَقْصُوفًا فِي الْمَاضِي وَالْمَضَى
بِشَرْطِ أَنْ يَكُونَ عَيْنُ فَعْلِهِ أَوْ الْأَمُّ مَعْلُومَةً أَحَدًا زَحْرًا وَفِي الْحَقِّ وَفِي
سِتْرَةِ الْحَاءِ وَالْخَاءِ وَالْعَيْنِ وَالْغَيْنِ وَالْهَاءِ وَالْخُرْ وَبِنَاءُهَا
إِضَاءُ التَّعْدِيدِ غَالِبًا وَقَدْ بَوَّيْتُ كَلَامًا مِثْلَ التَّعْدِيدِ خَوْفُ زَيْدٍ أَلَا
وَمِثْلَ الْأَرْزَامِ نَحْوُ ضَرْبِ زَيْدٍ **بِالْبَاءِ السَّادِسَةِ** فَعَلَّ فَعْلًا فَعْلًا
وَعَلَامَتَانِ يَكُونُ عَيْنُ فَعْلِهِ مَكْسُورَةً فِي الْمَاضِي وَمَقْصُوفَةً فِي الْمَضَى
وَبِنَاءُهَا إِضَاءُ التَّعْدِيدِ غَالِبًا وَقَدْ بَوَّيْتُ كَلَامًا مِثْلَ التَّعْدِيدِ نَحْوُ عِلَالٍ
الْمُسْتَلَدِّ وَمِثْلَ الْأَرْزَامِ نَحْوُ جُلُوسِ زَيْدٍ **بِالْبَاءِ السَّابِعَةِ** فَعَلَّ فَعْلًا فَعْلًا
جَمْعُ عَيْنٍ وَعَلَامَتَانِ يَكُونُ كَلَامُهُ مَكْسُورًا وَفِي عَيْنِ فَعْلِهِ مَضْمُونًا

موزونہ

موجودہ حوالہ جاتی

20

في الماضي والمضارع وبنائوه لا يكون إلا الزن والنحو من زيد
الباب الثاني فعل يفعل موزون حيث يجب والامتداد يكون من
 غير فعل مكسور في الماضي والمضارع وبنائوه أيضا للتعدي غالباً وقد
 يكون لازماً مثل التعدي نحو حين يدعى فاضلاً ومثال اللام نحو
 وشرب زيد **واشترى** منها مالاً على الثلاث المجزوء وهو ثلثة أنواع
النوع الأول أن يدعى حرف واحد على الثلاث وهو ثلثة أبواب
الباب الأول منه فعل يفعل أفعال موزونة كرميكم الكراماً وعلامة
 أن يكون ماضياً على حرف بنائوه للتعدي في الماضي وبنائوه للتعدي
 غالباً وقد يكون لازماً مثل التعدي نحو كرم زيد حملاً ومثال اللام
 نحو أصح الرجل **الباب الثاني** فعل يفعل أفعال موزونة فصح يفرح
 وعلامة أن يكون ماضياً على أربعة بنائوه حرف واحد حين يرفع

عبر فعله بين الفاء والعين وبناءه للتكثير وقد يكون في الفعل
مخوطين فزيد الكعبة وقد يكون في الفاعل مخوطين كما بان وقد
يكون في المفعول مخوطين فزيد الباب **الباب الثالث** فاعل فاعل ^{عليه} فاعل
وفعالا رفعه ^{مفعول} الموزنه فاما فاعل فاما مقاتله وقالوا فمقاتلا ولا
ان يكون ما مضى على المربعين بزيادة الالف بين الفاء والعين
وبناءه للمساكنة بين الاثنين غالباً وقد يكون للواحد مثال الشا
بين الاثنين خوفان فزيد عمر او مثال الواحد نحو فالتكلم الله **الثاني**
الثاني وهو ما زيد فيه حرفان على الثلاثي وهو خمسة ابواب
الباب الرابع افعل يفعل انفعلا موزنه التثنية تكسر انكسار او
علا سدان ان يكون ما مضى على خمسة احرف بزيادة الهجره والنون
في ولام وبناءه للمطامعة ومعنى المطامعة قبول حصول الشيء

عند تعلق الفعل المتعدي الى المفعول به نحو كسر الزجاج فانكسرت
الزجاج فان انكسار الزجاج انفرصا عن تعلق الكسر الذي
الفعل المتعدي الى المفعول به وهو الزجاج **الباب الثاني** افعل يفعول
افعالاً مؤنونة جتمع اجمعها على علامته ان يكون ماضية
على خمسة احرف بزيادة الف في اولها والثاء بين الفاعل والمفعول
وبناؤه ايضا المطاوعة نحو جمع كل باق جمع في ذلك الكتاب **الباب**
الثالث افعل يفعول افعالا مؤنونة احمر حمر احمر او علامته
ان يكون ماضية على خمسة احرف بزيادة الف في اولها وحرف
واحد حمر بلا مفعول في آخره وبناؤه قلب الغنة كالارم كذا يقال
حمر زيدان كل ارم حمر في الجملة ويقال احمر زيدان اكل ارم حمر
مباغزة قبل يختص اللون والعوض مثال اللون نحو اصفر زيد

[illegible]

ان يكون ماضية على ستة احرف بزيادة الحرف والسين والتاء في
 ونبأوه للتعلة غالباً وقد يكون الاضامثال للتعلة نحو استخراج
 زيد لما او مثال اللام نحو استخراج الطين وقيل الطلب الفعل استخرج
الباب الثاني افعل يفعل فعلاً الامر فيه عشرون حرفاً عشرون
 وعلا مئتان يكون ماضية على ستة احرف بزيادة الحرف في اوله والواو
 وحرف اخر من جنس عين فعليه بين العين واللام ونبأوه لمبا العلة
 لانه يقال عشرك ارض في كان في وجهه ارض بزيادة الحرف ويقال
 اعشوب الارض في اكثر بزيادة الحرف في وجهه لا في **الباب الثالث** افعل يفعل
 افعل الامر فيه اقل من عشرون حرفاً في وجهه لا في **الباب الرابع** افعل يفعل
 على ستة احرف بزيادة الحرف في اوله والواو المشددين بين العين
 واللام ونبأوه ايضا لمبا العلة اللام لانه يقال ابل الناس

ساوسير عشرين حرفاً ويقال ابل الناس ساوسير اربعة عشر
الباب الخامس افعل يفعل فعلاً الامر فيه احدى عشرة حرفاً
 وعلا مئتان يكون ماضية على ستة احرف بزيادة الحرف في اوله
 بين العين واللام وحرف اخر من جنس عين فعليه بين العين واللام ونبأوه
 لمبا العلة اللام لانه يقال ابل الناس ساوسير اربعة عشر
 ان كان احرف في الجملة ويقال احمر زيد ان كان احرف مبالغة يقال
 احمر زيد ان كان احرف بزيادة مبالغة واحدهما اللام والجر
 وهو ان احرف في فعل يفعل فعلاً الامر فيه احدى عشرة حرفاً
 وحرف اخر من جنس عين فعليه بين العين واللام ونبأوه لمبا العلة
 يكون جميع حرفه ماضية ونبأوه للتعلة غالباً وقد يكون لا في
 مثال المنة فهو حرج زيد الحرج مثال اللام نحو حرج زيد

وستة منها المحج حرج وقيل الهة الستة منها المحج بالترجي
الباب السادس افعل يفعل فعلاً الامر فيه اربعة احرف بزيادة
 حوقلة وحقيقة الامر مئتان يكون ماضية على اربعة احرف
 بزيادة الواو بين الفاء والعين ونبأوه للام لانه يقال حوقل
 الشيخ اذا عجز عن الجماع **الباب السابع** فيعمل يفعل فعلاً الامر فيه
 موزون بيطر بيطر ويطار او علا مئتان يكون ماضية
 على اربعة احرف بزيادة الياء بين الفاء والعين ونبأوه للتعلة
 غالباً نحو بيطر الرجل اذا شق حماره **الباب الثامن** افعل يفعل
 فعلاً الامر فيه اربعة احرف بزيادة الواو بين العين واللام
 ان يكون ماضية على اربعة احرف بزيادة الواو بين العين واللام
 ونبأوه للتعلة غالباً نحو جهور الرجل في الحرج العنق **الباب**

الباب التاسع افعل يفعل فعلاً الامر فيه اربعة احرف بزيادة
 وعشرون وعلا مئتان يكون ماضية على اربعة احرف بزيادة الياء
 بين العين واللام ونبأوه للام لانه نحو عشرون اذ قد مكبت
 على وجهه **الباب العاشر** افعل يفعل فعلاً الامر فيه اربعة احرف بزيادة
 جلبية وجلبا او علا مئتان يكون ماضية على اربعة احرف بزيادة
 حرف اخر من جنس لام فعليه بين العين واللام ونبأوه للتعلة
 الرجل اذا ذهب الى البيع فاخذ منه شيئاً **الباب الحادي عشر** افعل يفعل
 فعلاً الامر فيه اربعة احرف بزيادة الياء ونبأوه للام لانه نحو ساق
 على اربعة احرف بزيادة الياء في اخره ونبأوه للام لانه نحو ساق
 ان اقام على قفاه ويقال هذا الستة المحج بالترجي ومنه الحاق شيء
 بشيء انما المصدح اي المحج والملي به وثلاثة منها المار بزيادة

التام نحو جرج واما الرباعي المجرى العبري السالم نحو وسوس واما الثلاثي
 المزدني في السالم نحو كرم واما الثلاثي المزدني في العبري السالم نحو عد
 واما الرباعي المزدني في السالم نحو ند جرج واما الرباعي المزدني في
 العبري السالم نحو وسوس ويقال هذه الالف اقسام الثمانية
علم ان كل فعل ما صحح وهو الذي ليس في مقابلة الفاء العين
 واللام حرف من حرف العلة وهي الواو والياء والالف والهمزة
 نحو نصر واما فيصح وهو الذي كان في مقابلة الفاء حرف من حرف
 العلة نحو عد بيش واما اجزف هو الذي كان في مقابلة العين حرف
 من حرف العلة نحو قال واما ناقص هو الذي كان في مقابلة
 اللام حرف من حرف العلة نحو غري رجي واما يقف وهو الذي
 كان في مقابلة عينه وكلامه حرفان من هذه الحروف نحو طوي القصر

في مقابلة الفاء
 في مقابلة العين
 في مقابلة اللام
 في مقابلة الواو والياء
 في مقابلة الالف والهمزة

والقسم الثاني الالف المفروق وهو الذي كان في مقابلة فائدة
 حرفان من هذه الحروف نحو وفي واما مضاعف هو الذي يكون
 عينه وكلامه من جنس واحد نحو مد اصد مد فخذ حركة الدال
 اللام ثم ادغمت في الدال المثلثة فصارت مد لا دغام ادخل احد الحرفين
 المتجانسين في الآخر وهو ثلثة انواع **الاول** واجب وهو ان يكون
 الحرفان المتجانسان يتحركين او يكون الحرف الاول ساكنا والثاني
 متحركا نحو مد يد مد وثلثان جائز وهو ان يكون الحرف الاول
 متحركا والثاني ساكنا بان يكون ساكنه عارضا نحو ايد اصد
 لم يمد ففعلت حركة الدال الاولى الى مقابلة الالف الاول
 حركت الدال الثانية اما بالفتحة او بالقمة او بالكسرة لكونها
 عارضا والثالث فتح وهو ان يكون الحرف الاول متحركا والثاني

ساكنا بان يكون ساكنه اصليا نحو بدت الى مد واما ما هو في
 الذي كان في مقابلة احد حرفه الاصلية فهو فان كانت في مقابلة
 فائدة يسمى مهنوز الفاء نحو اخذ وان كانت في مقابلة عينه يسمى
 العين نحو شل ان كانت في مقابلة لامه يسمى مهنوز اللام نحو فطر
 ويقال هذه الالف اقسام السبعة مجيها هذا البيت صحيح
 مثال مت مضاعف
 لصف مضاعف وهو اجوف
 فكذا في الله لك
 الوهاج
هذا كتاب المقصور
 الحمد لله الذي جعل في سبيل السلام والصلوة والسلام عانا
 الرجاء كاذاب الحاق عظم الشوب وعلا له واصحابه اجتمعوا في

في مقابلة الفاء
 في مقابلة العين
 في مقابلة اللام
 في مقابلة الواو والياء
 في مقابلة الالف والهمزة

وخاصة وسداسة **والرابع** علانية ابواب نحو افعال فعل وفعل ايدي **العين**
وفعل **الخاصة** خمسة ابواب نحو افعال فعل وفعل ايدي **العين**
وفعل **الخاصة** ستة ابواب نحو افعال فعل وفعل ايدي **العين**
وافتعال وافتعال وافتعال ايدي **العين** على الاربعة ثلثة ابواب نحو فعل
وفعل ايدي **العين** اربعة ثلثة ابواب نحو فعل ايدي **العين** اربعة ثلثة ابواب
في اللغة مصدر بعينه افعال في حرفين بين النون والكلام او افعال
تعدل في ابواب واما بعد بيان المشتقات من الاربعة التي في الكلمات
من وجبة في حرفية والكلمات طرف العلوية خميت بالوجه التي اشتدت **العين**
الى اخرها من المصدر، فليطبع فيهما وكذا في حرفية في باب على افعال
والمشتقات لكي ينبغي ان يعلم ان كل في مصدر الثلاثي في مصدر غير مشتق
من الماضي بافتان اليرعين **وهو** اي تلك الاربعة ستة الماضية والمضارع والكلمة
والتي في اسم الفاعل اسم المفعول **اعمل** ان المشتق من المصدر وفعل
واسم فاستحقاق الفعل هو كان نحو فعل اشتقاقه اسم بالحرف الثالثة **العين**
اليم مصدر **كان** او فانية البتة **والثاني** التاء مرتبة كانت او فوعية
والثالث الياء تصغير كانت او نبية ثم المضارع **أخون** من الماضي **واو**

وصار للختلافات اعني في المعاني في الاستقبال تأكيدها ولجود المطلق المنسوق
 ولا بد والتمس اعني من الضارع بزيادة ما لا بد وان لم يدر ولم يدر في النهاية
 عليه وكذا الصفات المحسوس اسم الفاعل الصفات المشبهة وبالفعل الفاعل واسم
 المفعول اسم الفضل شتات من الضارع على رأي الجمهور بمثابة افعال الكيفية
 ونحو زيد ضارب وانت ضارب وانما الجموع وان كان باعتبار اشتراكها
 الى الذات لكن تنفق صفات المحسوس من الضارع الى الفاعل انتق من الضارع ولم يكونوا
 بالفعل الفاعل الاصطلاحيين لكن باعتبار كونهم اولين بالفاعل بالفعل الفاعل الى
 الاصطلاحيين **وانما فعل التبع** فانه وان من اسم القصد لكن نقل الى صيغة التثنية
 والامر ومعها الى المعنى المصدر والصفة قصر على ذكر الانقسام الستة كقوله تعالى
 الى البيان ولما توقف معرفة الشقائق على معرفة المصدر وانسب ضبط صيغة
 القياس فقال اقبل فاعلم **المصدر** وهو اسم الدال على الحدث فقط فلا يقال
 من ان يكون مفعولا او غير مفعول **قدم الميم في اللفظ** لكن في مفهومه وجود **الف**
 وفي التبع غير الميم اخراجا من البيت لا بد مما هي غير داخل تحت الضبط والمزيد
 اخراجا من البحث ولذا أطلق قوله **في ما عني** ليعيد بقوله ان كان ثلثا
وقيل لم يقل اعني اشارة الى ان التفسير لا في مستوفى عند الصريحين بالمعنى

يعني يكون المصدر مضافاً إلى خبره الثاني يحذف كل صفة مخصوصة بصيغة
على ما جاء في مع من العرب ولا يقاس أي لا يجري القياس عليه وهذا
صادق على غير الثلاث لأن الثلاث لا يفتقر إلى حذف الصفة لثلاثة أضطرار
ولها ما بين من المبالغة والتشديد الصلح على التبدل بمعنى المصدر الأكثر والحقيقة
بمعنى الحذف المبلغ كما هو ذهب بسببه لأن الثلاث لا تنقطع ومصدره وسمايته
وقال العلامة الشيخ عيني بن عبد الله في ذلك قياً لأن كثيراً من استعمال الثلاث
مصدر للثلاث على ما وجدنا أحداً من العربيين يندرج بعضها في بعضها فقولنا
الفاء وسكون العين وفعله كذلك وفعل كذلك وفعل
بالفعلين وفعل بفتح العين وحرك الفاء وفعل بالفتح وكهوا وفعل
الفاء فعل كذلك وفعله بفتح العين وفعل بفتح الفاء وفعله بفتح
بالفتح وفعل بفتح العين وفعله بفتح العين وكهوا وفعل بالفتح وفعله
مفعول وبفتح الباء ففعل بفتح الفاء وفعله بفتح الفاء وفعله بفتح
هاتماً مصدر غير الثلاث في الرابع الجرد والمزيدات في فوائدهم على
واحد الفعلية والفعلية من الجرد والأفعال والفعول والأفعال والأفعال
الزيدات غير الأفعال أو أفعالها من الجرد والفعول والأفعال

يعالج حرف العلة معنا ويعوض عنها التاء في الآخر نحو حابة راجح ونحفا
والسجور وفيه من سبيل **واما** كذا لا يكثر الكفا وقد بدل اللام ونحفا لا يكثر التاء
خافة اهل العين **واما** في الابقع الذي فائقا مضاعف التزاي في الابقع كسر التزاي
اقول ان الالكاب الهامر كعب اللط والشرح وهذا امر الكتاب من اللط فقط
فان كان ميمضا في عين فعل المضارع فان كان مضوحا ومفهوما فالفصل
الميم والزمان والمكان منه مضاعف للميم والعين وسكون الفاء الاما قد
نحو المطلاع والمغرب والشرق والشراب والسجد والملك والجزر واللسان وال
اللبث والرفق والفرق والبط والحق والجمع بكسر العين في الجمع وان كان الفاء
فيها الفقدان كان المضارع مكسور العين فالفصل الميم منه مضاعف للميم والعين
وسكون الفاء **والفقه** الالامع والمضارع فالحامد **وان** قد جاء بانه العين والزمان
والمكان منه على وزن مضاعف بكة العين هذا في الفعل المضارع ويكون في المضارع
والفهم **واما** في الناقص فالفصل الميم والزمان والمكان منه مضاعف للميم والعين
جميع **الكواب** وفي مضاعف الفاء مضاعف بكة العين جميع **الكواب** نحو حبل و
موجب وموعود ونيسر **والفقف** المقرون كالناقص **الفقف** الزرق كا
المعنى **الفقف** وان كان الفعل ناقصا على الثاني فالفصل الميم والزمان والمكان

وكذا الاسم المفعول ^{في الجملة} يكون على وزن المضارع المجرول من باب
الانكاس ^{في الجملة} بدل حرف المضارعة بالياء المفعول نحو خرج ومكر ومخرج
والفاعل منه ^{في الجملة} بالعين اما الماخر فلا يخفى ان يكون الفعل مفعولا
محمولا فان كان الفعل مفعولا لم يكن في الماضي مبنيا على الفتح في الوجدانية
سواء كان مذكرا او مؤنثا ونحو في الجمع المذكر الغائب وسكان في البرق عند
انقضاء النور والفاء والحركة والفتحة مفعول في جميع ابواب الازدواج
السبعة مطلقا وابواب الفاعلية في الماضي مفعول في الوجدانية وان في
ابواب الازدواج والفتحة والفتحة واسم وليت وامين وهن في الماضي والمصدر
والأفعال الخمسة والسداسية والماضيات الثلاث والفتحة المتصلة بلام
التعريف نحو الرجل والاعلام وهن في الوجدانية في حال الوصل ومكسورة
في الابدالية اما الفصل بلام التعريف وهن في الوجدانية فاعلموا ان مفعولان في
الماضيات وما يكون في الماضي مفعولان في الوجدانية فاعلموا ان مفعولان في
تعالين وكذلك مفعولان في الماضي المجرول في الخمسة والسداسية وان كان
الفعل الماضي محمولا فالجواب لا يخفى منه يكون مثل ما كان في المفعولان
التي قبل الاخير مكسورة والسكان على حاله وان مفعولان والمضارع

واما المضارع في الفعل الذي يكون في واو حرف مرفوعا فان
يكون ذلك الحرف واو على الماخر وحرف المضارع مفعول في المرفوع
جميع ابواب الازدواج اتي بها كان فاعلموا ان مفعولان في الوجدانية
لام الفعل المضارع مكسورة في الماضي والفتحة والسداسية الاس مفعولان في الوجدانية
وتفعل فاعلموا ان مفعولان في الماضي وفي المجرول حرف المضارع مفعولان
والان كان ساكن على حاله ما لم يفتوح كسا على الالف الفعل فاعلموا ان مفعولان
المعروف والمجرول ما لم يكن حرف فاعلموا ان مفعولان في الوجدانية
فاعلموا ان مفعولان على لفظ المضارع الازدواج وان في الوجدانية مفعولان
الفتحة مطلقا وان في المذكر مفعولان واحدة في الوجدانية وفي الواو يكون
لام الفعل الصحيح وسوقه لام الفعل المعتل وسوقه في جميع الوجدانية فان في
ثانية في المجرول وغيره ولا يخفى ان مفعولان في الوجدانية مفعولان
على غير الواو وان كان ما بعد حرف المضارعة ساكنا او ايمانا كان مفعولان
فيكون المرفوع مفعولان في الوجدانية والسكان على الوجدانية في الوجدانية
الفاعل مفعولان في الوجدانية فان كان مفعولان مفعولان في الوجدانية وان كان
حينئذ مفعولان في الوجدانية وان كان مفعولان مفعولان في الوجدانية

من الازدواج باقي على الوجدانية وان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
للمذكر وحرفه بالياء المفعولان في الوجدانية وسكان الميم وتثنية اسم
احمران وتثنية حرفه ايمان وعطشان للمذكر مفعولان في الوجدانية وسكان
الطاء مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
عطشان فان وتثنية عطشان واختصرت بذكرها على مفعولان في الوجدانية
الفاعل وتثنية مفعولان اسم الفعل مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
محمول وكثير وقد ذكرنا الفاعل والمفعول في الوجدانية على الخلاف في المصدر
وان في الماخر مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
مثال الفاعل مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
الميم وسكان الماخر مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
الاخير مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
والله يات بغيره في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
والجمل على الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
وثلاثة الخاطبة ومجمل التكميل اكان ذلك السكك او امره غير انه المفعولان
لا ياتي الوجهان للمتكفي في المرفوع الا في الوجدانية مفعولان في الوجدانية

اوجه مناج المذكر اربعة الفاخرج الموث لفظان والمفعول مفعولان
سبعة اوجه مناج المذكر لفظان جميع الموث لفظان واحد في الوجدانية
المثاقه داخل على جميع الوجدانية في المرفوع والمفعولان في الوجدانية
غيره اربعة اوجه في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
الا في التثنية وجميع الموث فاعلموا ان مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
لماخره ومفعولان مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
نصفه اربعة اوجه في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
وفي المجرول مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
ام الحاف اربعة اوجه في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
في الغائب مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
اضران الفرض اربعة اوجه في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
بذل في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية
في الجمع مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية مفعولان في الوجدانية

[illegible]

والفتح يوم
والاقلبان ٢

[illegible]

وحرکتها عارضة والعارضي كالمعجم فيقع فزان ومان وقل وجمع الموثق
والجوف قلن بضم القاف وکلن بکسر الهمزة والواو منه ما فعلن وکلن بفتح
الواو قلبنا الفاعل فکما وافتتاح ما قبلها ثم حذف الألف لکها وکلن
اللام بفتح قلن وکلن بفتح القاف والكان فمقتل فتحة القاف بفتح الهمزة
فتحة الکان الحاکمة كذلك الهمزة على الواو المحذوفة والكسرة على الیاء
المحذوفة وذلك لأن الواو متولدة الهمزة والیاء من کسر الهمزة والفتحة
والیاء اذا فکرت ما قبلها بفتحت على حالها بافتحت كانت ان بفتح الهمزة
كانت الحركة فتحة نحو خشیة بفتح الیاء وخشیة بفتح الواو الیاء لکنة اذا اضم
ما قبلها اقبلت والواو خاوية فیسر الیاء بفتح الیاء وقلن وجمع الیاء
قبل الیاء وقل بضم القاف وکمالوا وفتح الهمزة على القاف قبل کسرة
الواو لکنت بضم القاف وفتح کسرة الواو الیاء بافتتاح لفاق بکسرة
والواو کسرة فتقلبت الواو بفتح الیاء فکنت الواو الیاء لان الواو لکنة
اذا انک ما قبلها بافتتاح الواو لکنة اذا وقعت في آخر الكلمة وانک ما قبلها بفتح الیاء
نحو غیر الیاء غیر نحو عبادة والعبادة علی کسرة الیاء نحو غیر الیاء
في جمول کسرة وقل وجمع الماکسرة جمول الیاء غیر الیاء في جمول

فلا ظاهرا ولا زاهرا من المدح فالان كانا العين واللام ساكنين فحركة
الثانية فادخلت الاولى فيها نحو لم يد ولا صل لم يد ففعلت حركة
الدال الاولى الميم فقبينا اي الدالان ساكنين فحركة الدال الثانية باء
الاولى فها غرقت لان فعه اخف الحركات ويجوز خرجها ما بالفتحة
والكسرة وقول في الامر الحاضر فعل فعلت فغم العين مدغم الدال وقد
ففع الدال وقد بكر الدال الميم المنقوص في الفاء كالحال الثلثة في
ويجوز لمدحها كالألف وقول في الأكرم من فعل بكر العين فبكر بكره وقول
بالفتح والفاء مكسرة فهما يجوزان فلا ظاهرا ولا زاهرا في الثاني في الألف
وقول في الأكرم من فعل فعلت العين وحقق بالفتحة وعين بكر العين مقصورة
فيما يجوز أحدهما فلا ظاهرا ولا زاهرا في الضاعف من فعل أحبب وكما صل
يجب على من اكرم بكره ففعلت حركة الباء الاولى والياء وادخلت الباء في الياء
فيها وقول في الأكرم من فعل بكر الباء واجعل في زين الأكرم ما لا يفهم في الأول
الظاهر في الثاني وكما ادخلت الشرح في حرف ادخله ففعل في الألف
فان كانت الميم ساكنة يجوز تركها على حالها ويجوز قلبها ياء حركة ما قبلها
فان كان ما قبلها مفتوحا قلبت الفاء وان كان ما قبلها مكسورا قلبت ياء وان كان

لَمَّا ذَكَرُوا الْخَمْرَ

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال انفق الى الله الودود احمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الله بن
الوليد ولحسن الربيع واليه اعلمنا القراءم العلوم والنحو بها
ويقو في الدربات دارها ويطلع في الروايات عاروها
فجعت فيه كتابا موسوما بامراج الارواح وهو القصة خالص
رواج ورجوح وفي معدنه حين راح مثل نقاش اوراق وباب
اغصم حمادهم واسمعين منه رهوع المومل ومع المعين اعلى
اسعد الله في الدارين ان القرائن جنت في معرفة الاور
المسبعة الباب وهو الصريح ومثال البت مضاعف ليق
فاخص محمود اجوب واشقان عدة اشياء كل صدر وهي
الماضي والمستقبل والآمل والخير واسم الفاعل الفعل والمكان
والزمان ولا تتركه على سبعة ابواب في الصريح
هو الذي ليس بمقابل للفاعل والعين واللام حرف معرفي
العلة وهمز وتضعيف نحو ضرب واختر الفاء والعين واللام
للوزن

والنافع للقف ٢٢

$$\frac{17438}{408703}$$

Handwritten: George Washington

59

10

بسم الله الرحمن الرحيم

میرزا محمد خان که از بزرگی دبیری چونکه نایب خان سمنه سروری
بجای چارم کند ز غفلت و بی کوشش خیر و شمت اسکندری
خلق عالم کند بهر زمان حکام

انکه کاه خا حاتم دوران بود دلش بر دروغ افتاد و غفلت بود
کشتن وقت عطا چه بفرمایان عطای ابر عا قطره باران بود
دست کیش و پرده ز شیار
که جلوس و جلال شوکت شایسته چه رشیده ز غفلت کاه الوان بود
خوش فروزان بود چه ماه شهای رایت قبال ای می سیده بابر

خان کنی بر سر کندی نامدار
خان فلک نشسته کوخیز ز کمان بود بر فتنه و چاه کمر کوان بود
شوکت و کثرت و عدل و انان بود بجز عذر و جلال و شرف دوران بود
ایده الله له خان سپهر قنار

عدالتش شرف خلق و سلوک جلالش مشهور و محله شهر سلوک
کفایت نظم و پسندش و دلور جلد رعایای او در در حیرت بود
ز لطفش شده عجم عمار و کبار

بجای چشم مردم شراره آفتاب ز غفلت و تشویش نیم زشت و ضراب
چشم عدویش زشت ز غفلت کانی بر پندار خصم او صواب و انخاب
ز خواب خوش و غفلت روی در زار

نخیزش از راه مهر و شیران بود جاوید و نکوش سر و پستان بود
بوقت خلق و صفار و صواب بود نگاهش و غضبش نیران بود
بیرون مهرش غایت خصم قهرش چیدار

ز فرط قریب صولت و احکام ز جود و پندی شوکت ختام
چنین از قهر از غضب بر آرد از نام شراره تیغ او کند بجان خصام
هانا که آتش کند کجبل و بیشه زار

خان فلک افتد از بر و بیجا و جنگ چه دست از شناسایی در تفتک
عدوی را کی بود و دیگر حال رنگ هر اس کی بود ز غفلت و در لپاک
نرسد از پندی و خصم چنین نزار

بخت پیر کعبه و شب عید اللش در دم حکایتش در خواب
ز آن خوف از عدوی او در لکبا بجزم پیران و سیر نهم از فریاب
بزم کعبه در بزم اخذ یار

کل خا فین همه بر که او عالم ز رسته کرباس و می طایر و عا صفت و خسته شمشیر خنجر
هر که کند جاکش بر کف دست برادر او بود و خمر کردن و شصت و دهن و عین قناری
نیت عدویش که بخت و واقعه دار

پیر با افشار و غطس و سطنه بسطون فتنه از صولت و ططنه
جسم چنین نزار اگر نیک است که در خصم دنی برشته الله
مقال است بود الحمد و القدر

امیر و دلا که با شایان و قیاس بخان و کوی و نیش و کربسار
دارش از بخت نیک و عدل و کجای که بعدی با او و پیران
بس بود او را بهر حضرت و شمشیر چهار

یکانه خان جوان میرزا زلف و پیش و ضایع هر یک
با این و این و این و این که در دهر بود و نظر او هم
دعای هر مسته و شمشیر و کبار

بجلو اندر هم قدس چه سروری
تبارک الله از جلالت فروزی
که نیت همای او خلق در زار

دخفه بر کجیل سیاه و پیش او در جدال کجی او در و
بجای تشویش و غفلت و نایب و تکرار باران کند دشمن از چار و
چه دست باز بخش و افرشته و قطار

ایا کبر پسر که سروری بر همه تو چون شبانی بر هر چه مردم زده
بجمله خیال و دیار بصود و همه بغلب عدوان تو فرو زده و
نذر شبان خوابش نه در زار

تو کامرانی کن بخت و بخت جوان بفتح و نصرت قریب هم بطه و معان
بیشتر و بیشتر و کوی و شیمان بشیر و دراز تو شدم کامران
تو کامرانی کن در این صوفی و یار

کتابخانه
مجلس شورای
اسلامی

خطی

۱۷۴۳۸